

Usnesení poradního orgánu veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením k deinstitucionalizaci a právu na nezávislý život (článek 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením)

podle čl. II odstavce 2 Statutu poradního orgánu veřejného ochránce práv pro oblast ochrany práv osob se zdravotním postižením (dále „poradní orgán“)

přijaté dne 11. ledna 2023 na 10. zasedání poradního orgánu:

Poradní orgán

zdůrazňuje, že připomíná závazky plynoucí státu z článku 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením¹ (dále „Úmluva“), který uznává rovné právo všech lidí s postižením žít nezávisle a být začleněn do komunity, společně se svobodou volby a kontrolou svých životů,

je si vědom toho, že mezinárodní právo lidských práv zakládá jednak závazky okamžité povahy, ale také jiné, které mohou být plněny postupně, přičemž plná realizace vyžaduje strukturální změny, u nichž může být nezbytné přijímat je ve fázích,

oceňuje všechny dosavadní kroky ve prospěch deinstitucionalizace, které stát v této oblasti již učinil,

považuje však za nezbytné, aby byly nastavené procesy nadále skutečně realizovány a plně dokončeny tak, jak předpokládá článek 19 Úmluvy,

upozorňuje, že řada lidí s postižením v České republice nemá podporu, kterou by potřebovala a tato situace vede k jejich ponižování, zranění a traumatům,

a v návaznosti na to

vyzývá veřejného ochránce práv (dále „ochránce“), aby

- **ve své činnosti reflektoval** výklad článku 19 Úmluvy z pohledu Výboru OSN pro práva osob se zdravotním postižením,
- **sledoval**, zda stát k naplňování článku 19 Úmluvy přistupuje skrze strategické plánování, kdy jsou definovány jednoznačné závazky k deinstitucionalizaci, jsou stanoveny jasné cíle, odpovědné osoby, finanční zdroje a také vyhodnocovací kritéria,

doporučuje ochránci, aby vytvořil **poziční dokument**. Tento dokument by měl jasně shrnout cílový stav tak, jak jej vyžaduje Úmluva a to ve světle Obecného komentáře² a Pokynů

¹ Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, sjednaná v New Yorku dne 13. prosince 2006, vyhlášená ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010 Sb. m. s.

² Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením. General comment No. 5 on Article 19 – the right to live independently and be included in the community. [online]. Geneva. Committee on the Rights of Persons with

k deinstitucionalizaci,³ které vydal Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením a v této souvislosti v pozičním dokumentu specifikoval body, na které se bude při své monitorovací činnosti soustředit,

a **žádá** ochránce, aby ho průběžně informoval o tom, jak se toto usnesení prakticky promítlo do činnosti ochránce a jaké výsledky přinesly výše uvedené kroky.

Disabilities 2017. [cit. 2023-11-1]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/general-comment-no5-article-19-right-live>.

³ Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením. Guidelines on deinstitucionalization. [online]. Geneva. Committee on the Rights of Persons with Disabilities 2022. [cit. 2023-11-1]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/en/documents/legal-standards-and-guidelines/crpd5-guidelines-deinstitutionalization-including>.